שבת אויבס.

שפילקעס

פון התחור הזעצער.

מתרסיך ומחריביך ממך יצאו — מיר זאגען עס אקעגען קאפיטאן דרייפוס. פון גוי׳אישע הענט האט ער זיך ארויס געדרעהט, אבער קוים האט מען איהם אריינגעכאפט אין א אידישען טהעאטער... אוי, האט מען איהם צובוטשערט! א גאטס רחמנות!

.   .   .

עס וואלט געוועז ניט מעהר ווי רעכט אז אנשטאט „דריי—פוס״ זאל מען אנרופען די פיעסא „דריי—הענט—און—פיס—און—לייב—און—לעבען״...

.   .   .

די מאדאם שעהנגאלד האט זיך אין דער פיעסא „קאפיטאן דרייפוס״ זעהר אויסגעצייכענט אין די מאמענטען ווען — זי האט גענומען די פרעזענטען...

.   .   .

כוף גנב לתליה — ענדליך ווערען מיר פון די אקטיארען דאך פטור.

.   .   .

מר. פראסאוו! בלאפט ניט דעם עולם. זאגט איהר א פ א א ר ווערטער דארף עס זיין „ריכטיג א פאאר, אבער ניט נודיען אויף א גאנצען האלבען קאלום.

.   .   .

מר. ריטשמאן אלס א סיגנעלמאן וויל אונז מיט זיינע ארטיקלען איבער „סיגנעל טעקס״ אויפווייזען אז „סיגנעל״ איז גוט.

פערשפארט אייער מיה, מיר זיינען מיט אייך ניט איינשטימיג.

.   .   .

צי נאציאנאל ראדיקאלע, צי נייע פאלקס שולע, אבער א י ד י ש דארף מען דאך קענען...

.   .   .

אין נויארק איז געשטארבען א איד 104 יאהר אלט.

מיר שטעלען זיך פאר וויפיעל מאל אט דער איד האט דאס געהערט דעם ווארט „שיני״ פון די נויארקער לויפער.

.   .   .

כאטש אויף די עלטערע יאהרען איז דעם פערשטארבענעם בעשערט געוועזן צו לעבען רוהיג.

זיין פרוי איז געשטארבען מיט 20 יאהר צוריק.

.   .   .

ווי די צייטונגען מעלדען, פאהרט מארגאן שוסטער צוריק אין די סטייטס דורך רוסלאנד.

א שוסטער בלייבט א שוסטער. קיין שעהנערען וועג האט ער זיך ניט געקענט אויסקלייבען...

.   .   .

טשודנע אידלעך די וויניפעגער. ווי מען האט נור ארויסגעשיקט א קאלעקטאר צו די סובסקרייבערס, קלאגען זיך אלע אז זיי קריגען ניט די צייטונג...

מענשען שטאמען אב פון מאנקים, נור אז מענשען און מאנקים שטאמען פון איין און דעם זעלבען מין, ד. ה. אין אנדערע ווערטער — אז די מענשען, אי די מאנקים שטאמען פון א מוטער מאנקי.

.   .   .

א סצענע אין דער נאהענטער צוקונפט.

מיסעס: [צום פעדלער] גיט מיר נור פרישע אייער!

פעדלער: געוויס פרישע! טוכלע און פוילע אייער זיינען יעצט דאפל טהייער, ווייל סקלאווערס אנטי פאליטיק ארגאניזאציאן האט געארדערט טויזענד דאזען פון זיי צוליעב א פאליטישען מיטינג.

.   .   .

בעריל: דו ווייסט, שמעריל, אז סקלאווער און זאלצמאן האבען אריינגעשיקט א ביל אין פארלאמענט דאס מ׳זאל פאסען א געזעץ אז מעמבערס, וועלכע זיינען עלעקטעד דורך דער הילף פון געקויפטע וואוטס זאלען געפסל׳ט ווערען.

שמעריל: נו?

בעריל: נו, איז דער ביל דורכגעפאלען

שמעריל: ווארום?

בעריל: ווייל די מאדזשאריטי מעמבערס דענקען לויפען א צווייטען מאל.

דער פאליטישער כשר טאנץ.

(פערצייכענט פון אונזער רעפארטער אין די קווינס)

פון א כיטראק.

ווען מיר האבען געקוקט אויף אונזער נעקסט-דאריגען שכן, מר. סקלאווער, אנומעלטען זונטאג אויף די ברעטער פון די „קווינס״, האבען מיר אויסגעשריען מיט אונזער גאנצען כח: יע, דאס איז ער! רעוו. מאסליאנסקי מיט די ביינער! דזשאסט אזא טאנצען און אזא מימיק!

נור אז ער האט זיך צורעדט וועגען „פוילע״ אייער און פעטע „לאצען״, האבען מיר זיך געוואונדערט וואס אזא העק ווי פאריז זאל ארויסגעבען אזא גרויסען פאליטישען גאון!...

.   .   .

א וועה געשריי.

פון דר. זשיטלאווסקי צו די חברים פון „איד. יוגענד״

גזלנים! מע־דער! דזשעהובניקעס! וואס האט איהר זיך אנגעזעצט אויף מיין קאפ? וואס צופוטשערט איהר מיין „פאעטישע ווידערלעבונג פון דער אידישער רעליגיאן?״... וואס חבר, ווען חבר — וואס פאר א חבר בין איך מיט אייך? נייע חברים אין אמעריקא!... איהר האט קארג איינענע גדולים? טשעפעט אייך צו ר׳ פרוך׳לען, צי שמעלניצקי׳ן, צי אסאוווסקי׳ן!... איך בין דען א י י ן דר. אויף דער וועלט?! איהר ווילט א לעקטשור — אלרייט! וואס, אייער דרייער איז קיין דרייער ניט?... וואס האט איהר צו מיר?!... וואס?!...

מיט שוים אויף די ליפען אייער
דר. חיים זשיטלאווסקי.

ער: איך גלויב אז איהר פרויען פערברענגט אייער האלבען לעבענסצייט פאר דער גלאז [שפיגעל].

זי: און איהר מענער — א האלבען לעבען הינטער דער גלאז.

...און מאדערנע בעגריפע.

פון אן ענציקלאפעדיסט.

(פארטזעצונג.)

זולל וסובא: איינער וואס כאפט אן איבעריגען ביסען און מוז דערנאך פאסטען תעניתים.

זיידענער יונגערמאנטשיק: איינער וואס פערשפרעכט זיין שווינער צו זאגען קדיש נאך איהר, אבי זי זאל זיך וואס גיכער אפטראגען.

חרם דרבנו גרשם: א פערבאט צו האבען צוויי ווייבער אויף אמאל, אבער צו איינע אין יעדע גרעסערע שטאדט— שהיכא תיתא.

טאים איז מאני״: אמעריקא׳ס ...רעסטע חכמה, וואס אויף אונזער לשון ...מעט: „שלאפט גיכער, פעטער, ...ווארט אויף אייער בעט״.

יין נסך: אז א גוי כאפט זיך צו צו אייער באטעל ווייין — איז עס יין נסך, אהן שאלות.

כל בו׳ניק: א מאדערנער שרייבער.

לא תחמוד: דיר זאל זיך ניט חלום׳ען קיין ווייסער בער.

לא תגנוב: דו זאלסט זיך ניט אבגעבען מיט קליינע גנבות.

מתן בסתר: א מתנה וואס איין אקטיאר גיט דעם צווייטען צו זיין בענעפיט אלס לעסאן צום האכגעשעצטען פובליקום ווי צו נוהג זיין זיך ביי א בענעפיט.

נגע צרעת: א פראפעסיאנעלער סקעב

סקעב: איינעם ווען פאליציי פערהיט מ׳זאל איהם ניט „חייהלען״ דעם קאפ.

סופלאר: איינער וואס דעליווערט רעדע-שטאף פאר אקטיארען.

(פארטזעצונג קומט.)

וועגען דעם ארטיקעל „אידישע יוגענד״ און ערציהונג

ווערטהער רעדאקטאר!

אויפמערקזאם איבערלעזענדיג אייער ארטיקעל „די פעראיין אידישע יוגענד און ערציהונג״ פערשטעה איך אז איהר זייט ניט געגען העברעאיש פרינציפיעל, נור ווייל יעצט לערענט מען די קינדער זעהר ווענינ די העברעאישע שפראך. וואלט למשל אונזער לאגע אדער די איינארדנונג געוועזן אנדערש אזוי אז דאס קינד זאל האבען א סביבה וואו העברעאיש זאל זיין די הערשערין, וואו ער זאל מעהר קענען אבגעבען צייט אין סקוהל, אין חדר צי אין שולע דאן, פערשטעה איך, וואלט דאך קיינעם ניט נעקענט אייפאלען אזא משוגעת צו פאדערן אז מען זאל אנפאנגען לערנען אידיש אנשטאט העברעאיש.

עס פערשטעהט זיך אז נאכדעם ווי מען טהוט זיך א קוק אום דאס עס וואקסט אויף א דור וואס ווייס אבסאלוט גאר ניט פון אידישקייט; ווי א יונגעל פון 12—15 יאהר קען קוים אבדראפען א בלעטיל עברי; — ווי א 15 יעהריגער באי ווייס ניט פאר וואס חנוכה און פאר וואס פורים; — ווי א היבשער בחור ווייס ניט ווען און ווי אזוי אידען זיינען געוועזן אין גלות און ווי אזוי זיי זיינען צוגעקומען צו זייער לאגע — זעהענדיג אזעלכע עמי הארצים, ערצויגען אין די יעצטיגע חדרים-מתוקנים — אויב ניט מסוכנים — זעהענדיג אזא׳ן אומגליק צווישען דעם עם הספר, זוכט מען תירוצים. עס שטעהט דאך ניט אן אז מיר, מיוחסים, זאלען האבען אזעלכע קדיש׳ים אזעלכע „פנים״. נון, האט איהר א תירוץ — העברעאיש, ד. ה. אין די 2 שטונדען וואס דאס קינד האט צייט אפציגעבען פאר אידישע למודים, פערנעהמט ער זיך גאר מיט א שפראך ערלערנען וועלכע מוז ביי איהם אין משך פון יאהרען פערגעסען ווערען און דערפאר ניט איהר די רפואה באלד נאך דער מכה — אידיש.

איהר זעהט, איך בין גאנץ טאלעראנט צו אייך. איך בעמיהע זיך אייך גרינדליך צו פערשטעהן און רעספעקטיר אייער אידעע, ווייל איך ווייס אז איך און אייער גלייכען טהוט וועה דאס הארץ זעהענדיג דעם מארק מיט גראבע יונגען און דעם גרויסען מארק מיט עמי ארצים וואס וועלען אונטערוואקסען בקרוב און וואס וועלען זיין די פירות פון יעצטיגע חדרים און יעצטיגע תלמוד תורות.

אלזא איך פערשטעה אייך. אבער איך פערשטעה אויך דאס איהר ווייסט אז א יונגעל וואס פערלאזט דאס יעצטיגע חדר, ער געהט ארויס — לאמיר צוגעבען — מיט קוים עברי, פונדעסטוועגען וועט עס נעהמען בלויז 2—3 וואכען ער זאל ווערען א פאלקאמענער אידישיסט, ער וועט אין 2 וואכען קענען א בלאט „קענעדער איד״ אדער א בלאט אידישע געשיכטע, אז א רויך וועט נעהן. און דאס גיט איהר דאך צו אז אפי ער וועט קענען לעזען אידיש וועט ער שוין לעזען היסטאריע, אידישע שריפטשטעלער, ער זאל ח״ו ניט פערפעהלען צו וויסען אז מיר האבען א אידישע קולטור וואס הויבט זיך אן מיט סקיצען שרייבער און ענדיגט זיך מיט ליעדעל מאכערס; אז מיר האבען א אידישע פרעסע וואס גנב׳עט פרעמדע ארטיקלען און שרייבט אפילו די נעמען פון די פערפאסער ניט אונטער און פון וואנען זיי קומען בוודאי ניט — נאטירליך דאס אידישע יונגעל מוז עס וויסען — איך גיב עס צו — און זאל ער זעהען אונזער אידיש גייסטינען דלות.

אבער עס פרעגט זיך צי וועט א אידישיסטיש יונגעל כאטש — נו, ניט געלאכט — כאטש קענען אפילו מאכען אן המוציא איבער דער תורה? צי וואס וועט איהר טהאן מיט די מסודות מיט דער נעשריבענער — אויף פארמעט — תורה? זאל זי א אידישיסט יונגעל שוין גאר ניט אנזעהען?

איך מיין אז איידער אונזערע קינדער אינגאנצען אבצורייסען פון העברעאיש וואלט אפשר גלייכער געוועזן אז די העברעאישע סקוהלס זאלען מאדערניזירט ווערען: — פעהיגערע מלמדים, לייכטערע מעטהאדען, לופטיגע רומס א. ד. ג. נור ווען מען זעהט אז א קינד דארף באלד פערלאזען די סקוהל און ער וועט ארויס בשן ועין ד. ה. אי אהן העברעאיש אי אהן אידיש, זאל מען אזעלכען אריינגעבען אין א בעזאנדער אבטהיילונג, טאקע אין דערזעלבער ת״ת, אדער חדר, און איהם פון דארטען ארויסלאזען כאטש מיט אידישער עברי.

אט דאס איז מיין מיינונג איך וואלט דאנקבאר געוועזן ווען מען וואלט מיר אויפגעוויזען אז איך בין אומגערעכט.

מיט אכטונג און דאנק
ס. ליוועין.

אין די טהעאטערע.

אין די וואקער טהעאטער.

א זעהר שעהנע מיוזיקאל קאמעדיע שפיעלט זיך די לעצטע טעג פון דער היינטיגער וואך אין די וואקער טהעאטער. די קאמעדיע איז „וויטה עדזשד טולס״. אין איהר נעהמען אנטהייל טאלאנטפאלע ארטיסטען, וואס האבען איבעראל געהאט גרויסען ערפאלג.

נעקסטע וואך שפיעלט אן ענגלישע קאמפאניע אין די וואקער טהעאטער דאס בעריהמטע שטיק „דיער אלד בילי״.

אין אלגעמיין זעהט מען אין די וואקער טהעאטער א גרויסע שטרעבונג צו געבען דעם פובליקום עטוואס גוטעס און אמוזירענדעס. די וואס קומען אפט אין די וואקער טהעאטער האבען געהאט די מעגליכקייט צו וויסען דאס עס איז דער אמת אז די וואקער איז דאס איינציגע טהעאטער אין וויניפעג וואו עס טרעטען אלע וואך אויף אנדערע גרויסע קאמפאניס, סטארס און בעוואוסטע פרימאדאנאס.

אין בוך פון וואקערס אפיס זיינען שוין פערצייכענט אויך אויף ווייטער גרויסע סטארס וואס זיינען בעריהמט אין דער טהעאטער וועלט און וועלכע וועלען מיט זייער אויפטרעטען אין די וואקער פערשאפען פיעל גייסטינען גענוס דעם פובליקום.

אין די וויניפעג טהעאטער.

נעקסטע וואך ווערט אין דער היים פון די פראמינענטע ארטיסטען — אין די וויניפעג טהעאטער — אויפגעפיהרט א שעהנע פיעסא מיט דעם נאמען „דהי טוירד דיגרי״.

דיא פראמינענטע שוישפיעלער וועלען אין דיעזער פיעסא ציינען זייער טאלאנט, דען זיי האבען גוט צוגעפאסטע ראלען צו זייערע כאראקטערע.

אין אלגעמיין האבען די שוישפיעלער זעהר פילע גוטע פיעסען אויפגעפיהרט ביז יעצט און אזוי וועלען זיי אויך ווייטער אויפפיהרען די בעסטע פיעסען וואס עס זיינען פאראן אויך דער ענגלישער ביהנע.

די פאטראנייזער פון דעם וויניפעג טהעאטער וועלען אהן צווייפעל געניסען א פרעהליכען אבענד און גייסטינען פערגעניגען ווען זיי וועלען נעקסטע וואך אנוועזענד זיין אין טהעאטער.

אין עמפרעס טהעאטער.

די פראגראם פאר נעקסטער וואך ווי די פראגראם פון די פארינע וואכען וועט אהן צווייפעל זיין אן איבערראשונג פאר די פאטראנייזער פון דעם עמפרעס טהעאטער. שוין זייט לאנג אז דאס מענעדזשמענט שטרעבט צו אויפהאלטען דעם פרעסטיזש און גוטען נאמען פון דאס טהעאטער און דאס איינציגע וואס זי ווענדעט אן דערצו, איז צו געבען דעם פובליקום אן אבענד פון גייסטיגע פערגעניגען און צו ברענגען אין דעם עמפרעס טהעאטער די בעסטע ארטיסטען וואס געפינען זיך אויף דער וואדעוויל ביהנע.

לעזט אונזערע אדווערטייזמענטס און איהר וועט זיך איבערצייגען אז דאס וואס מיר זאגען איז ריכטיג. אימער געבען מיר דאס בעסטע און דערפאר האבען מיר אזא ערפאלג אין אונזער טהעאטער.

אין גרענד טהעאטער.

א פראכטפאלע פליי וועט אויפגעפיהרט ווערען אין דעם גרענד טהעאטער נעקסטע וואך פון א קינסטלער געזעלשאפט, דאס שטיק „דהי עלעווענט האור״.

די סטיידזש וועט זיין אבטפאל דעקארירט און די קאסטיומען גלענצענד.

אין אלגעמיין איז דאס גרענד טהעאטער א היים פאר אמיוזמענט אין פאלען זינען פון ווארט. דאס נייע מענעדזשמענט שפארט ניט קיין מיה און קיין געלד אום צו מאכען מעהר אינטערעסאנט דאס טהעאטער און אלעם וואס איהר זעהט אין גרענד טהעאטער איז אמוזירענד און פערשאפט אייך גייסטיגעס פערגעניגען. איין מאל בלויז איז גענוג איהר זאלט קומען אין די גרענד טהעאטער אום איהר זאלט זיך איבערצייגען אין דער ריכטיגקייט וואס מיר פערשפרעכען.

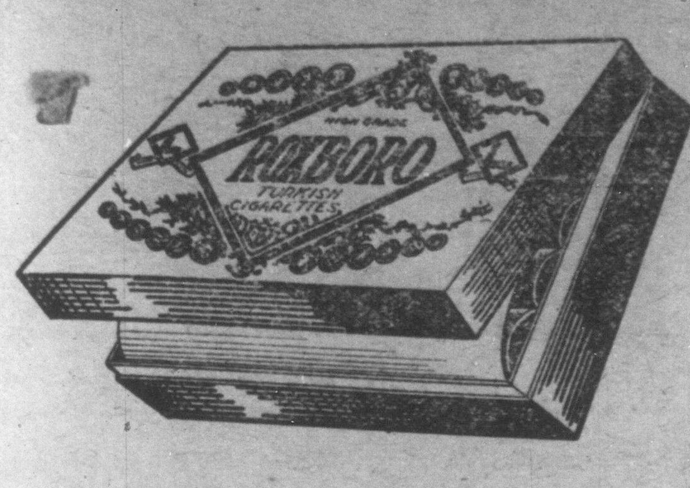

באק-אי
ווירדזשינא
סיגארעטס.
10 ס.

ראקסבארא
טירקישע
סיגארעטס
15 ס.

געמאכט אין דער וועסט פאר וועסטערן לימ.

האלב אומזיסט!!
מיר געבען יעצט אוועק 10 ערליי סטיילס
קאבינעט בילדער
רעגולאר פרייז פון $5.50 ביז $8.00
יעצט בלויז $2.75 א דאזען.
פאסטיל קארד בילדער
6 שטיק 50 סענט. 15 שטיק 1 דאלאר.
טשאראטש, בערענשטיין און וואלטער, פאטאגראפערס.
576 MAIN STREET PHONE GARRY 4144

פערלאנגט
בוקוואלד׳ס ברויט
די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונטער די סאניטאריום לאס. יעדער איז ווילקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.
123 Salter Street
Phone St.-Jhon 1655

די פאלקס בוכהאנדלונג
ב. מיללער און י. הורעוויטש, פראפס.
מיר האבען ערהאלטען א גרויסען סטאק
העברעאישע מעטהאדען
ווי „בית הספר״, מורה הילדים״. „שפה חיה״ און אנדערע ביכער דורך וועלכע אייערע קינדער קענען אהן פיעלע אנשטרענגונגען ערלערנען די העברעאישע שפראך. פרייזען — מעסיגע. קאנטרי ארדערס פינקטליך אטענדעט.
... Main Street Phone St.-John 143